

Zaključki sekcije razprave o kmetijstvu

Predsedstvo OK SZDL Ljubljana Moste-Polje je 13. aprila 1989 v Zadrudnem domu Zadvor sklicalo sekcijo razpravo o kmetijstvu z naslovom »Kaj smo in bomo storili v kmetijstvu v naši občini v letih 1988/89«.

Sekcija so organizirali zato, da pregledajo uresničevanje sklepov, sprejetih na sekciji 22. marca 1988 in obravnavajo možnosti reševanja tekoče problematike v kmetijstvu in gozdarstvu na območju občine Moste-Polje.

Udeleženci so obravnavali tudi dopolnila k Ustavi SR Slovenije, predvsem tista, ki obravnavajo kmetijstvo.

Na osnovi razprave so bili oblikovani naslednji ZAKLJUČKI:

1. Prisotni ugotavljajo, da je sekcija pristop k razreševanju pe-reče problematike v kmetijstvu ena izmed uspešnih oblik, saj je bilo realiziranih vrsto zaključkov predhodne sekcije – predvsem ti-sti, ki jih je mogoče rešiti v okviru družbenopolitične skupnosti in družbenopolitičnih organizacij občine, še vedno pa so ostala ne-rešena vprašanja, ki so rešljiva iz-ven lokalnega območja (kreditira-nje, cenovno nesorazmerje, dedo-vanje kmetij, socialna varnost, položaj kmečke žene, itd.). Ven-dar pa naša pobuda tudi vpliva na razreševanje odprtih perečih pro-blemov.

V nakaterih predelih občine je še vedno nerešeno vprašanje od-škodnin za škodo, ki jo povzroči divjad – kar je predvsem posledica premajhnega sodelovanja kmetov in lovskih družin.

2. Udeleženci ugotavljajo, da kljub prizadevanju še vedno ni

rešena problematika cen mleka, kar vpliva na njegovo proizvodnjo. Treba je preučiti možnost, da bi plačevali mleko v krajšem intervalu (akontacija plačila) in s tem vplivali na negativni vpliv inflacije na to proizvodnjo (sedaj kmetje kreditirajo potrošnje skoraj 50 dni).

SZDL Ljubljana Moste-Polje si bo prizadevala skupaj s TZO in kmetijsko zadrugo za rešitev tega problema. V zvezi s tem mora več narediti tudi SOZD Mercator, v katerega so vključeni tudi naši kmetje.

3. Zaradi neugodnih pogojev kreditiranja kmetijstva mora TZO Dobrunje zagotoviti predvsem večje koriščenje nepovratnih sredstev – t.j. sredstev iz razvoj-nega programa za tehnološke iz-boljšave. Le s temi sredstvi je mo-žen nadaljnji razvoj kmetijske pri-delave. Sekcija meni, da bi se v to aktivnost moral bolj vključiti tudi SIS za kmetijstvo in preskrbo Ljubljana.

Sekcija bo skupno s TZO po-budnik za reševanje tega pro-blema.

4. Osnovne usmeritve kmetijstva v občini ni treba spreminjati in je treba še naprej razvijati pridelavo mleka in mesa ter njivsko vrtnar-stvo (zelenjadarstvo) za potrebe ljubljanskega trga. Tovrstna pro-izvodnja pokriva dokajšen delež oskrbe z svežo zelenjavo v Ljubl-jani.

SZDL Ljubljana Moste-Polje bo skupaj s TZO Dobrunje vpli-vala na vse činitelje, ki omogočajo razvijanje tovrstne usmeritve go-spodarjenja v občini.

5. Še naprej si bomo prizadevali za reševanje problematike pokoj-niskoinvalidskega zavarovanja kmetov, položaja kmečke žene-matere ter za spremembo zakona o dedovanju, ki naj se spremeni tako, da se nujni delež zmanjša in postavi v korekacijo z obsegom letne proizvodnje kmetije oz. nje-nim dohodkom. Delež je treba znižati, če želimo ohraniti nor-malno delovanje kmetije kot pro-dukcijske enote, ki zagotavlja družini ustrezen ekonomski polo-žaj.

Navedeno sistemsko vprašanje je treba ob sodelovanju TZO in OK SZDL Ljubljana Moste-Polje rešiti v okviru spiza oz. Skupščine SR Slovenije.

6. Sekcija predlaga, da kmetijsko-zemljiška skupnost Ljubljana

Moste-Polje v sodelovanju s TZO prouči možnost za vrnitev slabo obdelanih zemljišč oz. tistih izven kompleksov, za kar je treba spro-ziti tudi pobudo za spremembo obstoječe zakonodaje.

Pobudnik za spremembo zako-nodaje je OK SZDL Ljubljana Moste-Polje.

7. Udeleženci ugotavljajo, da je kmetijsko-zemljiška skupnost uspešno varovala oz. ščitila kme-tijska zemljišča in izvajala ustrezne agrarne operacije (agro – in hidro – melioracije, čiščenje pašnikov, itd.), in usmerjala pro-met in rabo kmetijskih zemljišč.

8. Sekcija se je zavzela za tako dopolnitev zakona o gozdovih, da bo glas kmeta-latnika gozda bolj odločujoč. Doseči je treba opro-stitev biološkega prispevka v pri-meru uporabe lesa za lastne po-trebe oz. za modernizacijo kme-tije.

Občinska konferenca SZDL v sodelovanju s TOK Domžale bo dala pobudo za navedene spre-membe.

9. Sekcija podpira prizadevanja, da v procesu dopolnitve ustave pride do večje veljave zadrugiš-tva, da se opredeli združna last-nina in da so kmetje upravljalci svoje organizacije – zadruge. Do-seči je treba vrnitev zadrugištvu last-nine in s tem vzpostaviti možnost, da bo gospodarjenje z vsemi ustvarjenimi sredstvi stvar edino zadrugišnikov.

JOŽE BEVEC, predsednik sekcije

Vzpon in ne zaton zveze komunistov

V zvezi komunistov smo sredi velikih prizadevanj za dosledno uresničevanje družbenih reform (gospodarske, družbene in pre-nove zveze komunistov), s katerimi naj bi uveljavili projekt materialno bogatejšega, humanejšega ter prenovljenega soci-alizma. V teh prizadevanjih se soočamo s številnimi protislovji v domovini, kakor tudi s krizo socializma v svetu. Težki problemi gospodarske učinkovitosti, uveljavljanje politične demokracije z ustanavljanjem novih družbenih gibanj, ustavne spremembe, izzivi sodobne znanstvene in tehnološke revolucije v svetu zago-tovo terjajo od zveze komunistov in drugih sil socialistične reforme, ki terjajo energično poslovanje od vsega tistega, kar je povzročilo sedanjo družbeno krizo in pogumno udeležanje nove kakovosti življenja, ki mora čimprej dati konkretne rezultate. Politična pobuda, ki naj bi jo pri tem imela zveza komunistov, se kaže v iskanju idej, pobud, predlogov in vzpodbujanju pri nastanjanju novih razvojnih programov, ki naj bi bili prvenstveno odprti v svet. Nova vloga ZK je tedaj v tem, da ona ne piše programov in se neposredno ne vmešava v poslovanje podjetij, je pa soodgovorna za ustvarjanje pogojev, da do programov – pro-jektov pride. Zavoljo tega se tudi projektno organizira.

V teh vsebinskih okvirih potekajo programsko volilne seje osnovnih organizacij ZK, ki ocenjujejo uresničevanje usmeritev 10. in 13. kongresa ZK, obeh konferenc ZK, programov dela MK ZKS in OO ZKS ter o skupnih programskih usmeritvah ZK v Ljubljani. Na podlagi prvih vtisov lahko ugotovimo, da so se komunisti v OO ZKS, kjer so že opravili programske-volilne seje, resno in odgovorno lotili vprašanj lastne sredine in zadev, ki so ta čas aktualne v naši družbi.

Programsko – volilne seje osnovnih organizacij pa so hkrati vsebinska organizacijska in kadrovska priprava za izvedbo pro-gramsko volilne seje občinske in mestne organizacije ZKS (sredi oktobra t. l.) in za 11. kongres ZKS in 14. kongres ZKJ. Prva gradiva – poročila o delu so že objavljena za občo partijsko razpravo v osnovnih organizacijah in organih ZKS v občinah. Člani ZK, pa tudi nečlani, pričakujejo od 11. kongresa ZKS, še zlasti pa 14. kongresa ZKJ, sintezo o številnih zadevah, ki so v preteklosti domala pripeljale ZKJ do razpوتا, do medrepubli-škega zaostrovanja, do odprtih sporov na mednarodni podlagi, poneumljanja, medijske vojne, politike ulice, mitingaštva in pogramaštva. Toda, če hočemo tako sintezo sprejeti, jo moramo graditi od spodaj navzgor, za kar premoremo dovolj znanja, modrosti in energije. Organizirajmo se tako, da bomo kohezivni, odzivni, učinkoviti, fleksibilni; določimo si načela racionalnosti, konkretnosti in učinkovitosti; določimo si prioritete: ne ukvar-jajmo se z vsem, ker ne bomo storili ničesar. Naš cilj naj bo – dobra politika, ki bo uživala zaupanje ljudi.

IVAN KUJAR

Kmetijstvo, lovstvo in varstvo okolja

Zadnjih 20 let beležimo nezadržno zmanjševanje njivskih površin zaradi urbanizacije in opuščanja njiv. Letno zgubimo 2.000 ha njiv. Ta trn bo nujno treba ustaviti in preusmeriti tako, da se bo delež njiv do leta 2000 zmerno povečal. To bi dosegli z melioracijo in spreminjanjem travnikov nazaj v njive. Skupna površina obdelovalne zemlje se verjetno ne bo bistveno spremenila, izboljšala naj bi se struktura v korist njiv. Najboljšo zemljo izgubimo z drobljenjem na račun majhnih zemljišč in pašnikov, ki se deloma že opuščajo. To velja predvsem za zemljo v zasebni lasti, ki pa predstavlja skoraj 84 % vseh kmetijskih površin. Povprečna velikost naših kmetij se nenehno zmanjšuje, čeravno v svetu število kmetij pada, velikost kmetij pa raste. Posebno je to opazno v zadnjih 60 in 70 letih.

Razdrobljenost oziroma neugodna lastniška in parcelna struktura sodijo med temeljne vzroke nizke produktivnosti v zasebnem kmetijstvu in so resna ovira za večjo intenzivnost pridelovanja hrane v Sloveniji. Glavni cilj kmetijskozemljiške politike mora biti oblikovanje večjih proizvodnih enot, oziroma večanje povprečne velikosti kmečkih gospodarstev in koncentracija zemljišč, namesto drobljenja. Republika Slovenija ima dobre razvojne možnosti za živinorejo in to predvsem v govedoreji z doma pridelano krmo in pašo, in največje proizvodnje mesa in mleka itd.

Zadnje čase nam malo pomenijo ve-liki in moderni hlevi, ki pa so ponekod skoraj prazni. Cena proizvoda iz teh hlevov je zaradi odplačevanja anuitet previsoka. Zato je skrajni čas, da in-tenziviramo poljedelstvo in popasemo vse možne površine.

Spremembe v strukturi in koncen-traciji kmetijskih zemljišč so hkrati posegi v življenski prostor divjadi. Pri načrtovanju kmetijstva bomo morali upoštevati odnos do divjadi KOT DO-BRINE PLOŠNEGA DRUŽBE-NEGA POMENA, ki je tudi pod PO-SEBNIM DRUŽBENIM VAR-STVOM z dveh strani. Pri posegih v kmetijski prostor je treba čim bolj omiliti slabšanje naravnih razmer predvsem za poljsko divjadjo, po drugi strani pa zagotoviti učinkovitejše ukrepe za preprečevanje škode od div-jadi, ravno tako pa škodo na divjadi.

Škoda, ki jo povzroča divjad na kmetijskih pridelkih, je dvojna. Prvo se kaže v zmanjšanju kmetijskih pri-delkov in drugo v opuščanju obdelova-nja kmetijskih zemljišč in odseljevanja ljudi iz hribovitih predelov. Neki zdo-mec iz Kočevja pravi, če bi se živel doma, bi moral poleti spati v detelji, jeseni v krompirju, koruzi, pesi in zelju ter se bojevati z jeleni, prašiči in medvedi. Zato pravi, da se raje odpove rodni grudi in nadaljuje delo v tujini, njegove njive pa izginjajo.

Škodo v kmetijstvu, gozdarstvu, vi-nogradništvu in ostalih panogah pov-zročajo divjad, ki stalno živi tam in prehodna divjad, ki je včasih še hujsa in bolj neusmiljena do pridelkov.

VZROKI ZA VEČJE ŠKODE PO DIVJADI:

1. povečanje številčnosti divjadi,
2. neustrezno spolno in starostno zmerje,
3. pomankanje ustreznih, kako-ene hrane, oziroma primernih pa-

številstvo divjadi ter proizvodnimi interesi gospodarstva.

O (nekaterih) škodljivih vplivih div-jadi na okolje govorimo takrat, ko stopnja izkoriščanja okolja od divjadi preseže družbeno sprejemljivo raven. Kriteriji pa niso vsaklajeni, enaki ali celo subjektivni. Divjadi ne moremo in ne smemo prekomerno zmanjšati, ker je že dolgo znano, da je osnovni pogoj za uspešno ohranitev določene vrste divjadi, obstoj njene populacije v določeni velikosti, gostoti in sestavi.

ZAŠČITA PRED ŠKODO:

Določene njivske površine se dajo tudi zaščititi z ograditvijo z lesom, žico, električnim pastirjem, raznimi prašili, strašilnimi streli, privezanimi psi, z kurjenjem ognja, z škropljenjem z raznimi zasmrjevalnimi sredstvi, hrupom itd.

Z drugo besedo, uporabljajo se: me-hanična, kemična, električna, ultraz-vočna in podobna sredstva.

Velik pomen ima tudi pravočasno krmljenje predvsem divjih prašičev. Pri tem ločimo – dopolnilno, – pre-prečevalno, – zimsko krmljenje.

Z krmljenjem se avtomatsko zmanjša življenski prostor divjadi. To pa ima tudi svoje negativne strani, možnost širjenja raznih bolezni, predvsem zajedavskih.

Preprečevalno krmljenje je smiselno jeseni, ko se divjad hrani z enolično hrano več mesecev, ki je pretežno se-stavljena iz škroba in rastlinskih belja-kovin. Zaradi pomanjkanja živalskih beljakovin divji prašiči začno riti po kmetijskih površinah, kjer iščejo črve, žuželke itd.

Ker divjad nekaterih rastlin ne mara, je priporočljivo prav te rastline

gojiti na določenih površinah. Pri osta-lih kmetijskih posevkih moramo biti zelo pozorni glede na čas spravila. Nešteto krat se zgodi, da divjad prehiti kmeta in pospravi pridelek. Divjad, predvsem prašiči, radi obiskujejo za-nemljena polja, oziroma polja z nizko agrotehnično kulturo, kakor pa polja z visoko agrotehnično kulturo. Krom-pir, ki je bil škropljen proti klorad-skemu hrošču prašiču smrdi 3 tedne. Divji prašiči tudi nima rad resastega ječmena itd.

ZAKLJUČEK:

Doberšen del slovenskega in tudi drugega jugoslovanskega prostora je v hribovitem svetu, za katerega so že dlje časa, zlasti pa po zadnji vojni, značilni zmanjševanje gostote prebi-valstva, procesi staranja in povečeva-nja deleža ostarelega prebivalstva, od-seljavanja aktivnega prebivalstva in postopno praznjenje posameznih ob-moči.

Nadaljevanje teh procesov, ki pov-zročajo opuščanje rabe kmetijskih zemljišč, oteženo gospodarjenje z goz-dovi in drugimi naravnimi viri, propa-danje naselij in infrastrukturnih objek-tov, izginjanje kulturne krajine, ima lahko glede na delež hribovskih obmo-čij v celotnem jugoslovanskem pro-storu težke gospodarske in družbene posledice.

Iz navedenega je razvidno, kako nu-jen je stalni dialog med kmetijci, goz-darji in lovci, če hočemo, da bomo ohranili naše kmetijstvo, gozdove, div-jad in obenem varovali naše okolje, ki je pokazatelj dialoga.

Janez Zajc, dipl. vet.

● O PISANJU V NEDELJSKEM DNEVNIKU

So občinska glasila potrata?

S tem naslovom je bil 27. avgusta v Nedeljskem dnevniku objavljen pri-spevek izpod peresa J. T. V tem pri-spevku avtor razpreda misel iz naslova in se trudi bralca prepričati, da so občinski časopisi ena velika potrata, ker so zastojni in jih prejmejo tudi tisti, ki jih ne berejo. Vsako ocenjevanje uspešnosti obveščanja z občinskim časopisom ima za nesmiselno, po njego-vem je gibanje prodane naklade edino merilo uspešnosti obveščanja. Zato naj bi imeli tudi občinski časopisi vsaj delno naročnino. Ni potrebe, da bi podrobneje razpletal članek J. T. saj je napisan z enim samim ciljem, očrtni občinska glasila in od občin dobiti denar, ki ga te namenijo zanje. Takih prispevkov smo že kar nekaj let vajeni, kljub oceni, ki je bila pred leti o občn-skih glasilih v Ljubljani narejena in s katero je bila potrebnost občinskih glasil ljubljanskih občin potrjena. Te-daj je bila v zaključkih ugotovljena tudi potreba po medsebojnem sodelo-vanju v prid celovitejšega obveščanja

v Ljubljani. Pa s sodelovanjem ni bilo nič. Vrstijo se le pritiski preko mestnih organizacij in organov ter s podobnimi ali še manj spodobnimi prispevki od tega v ND. Čeprav stanovski kolegi, nekateri pozabijo na vse manire in bralcem ponudijo neresnice, da se člo-veku zavrti. Tudi J. T. je svoj izdelek okrasil s cvetlico, ki naj bi bila detona-tor na bombi in zaradi katere predv-sem se v našem glasilu oglašam.

... Primer: samo tisk zadnje številke Dogovorov (občina Ljubljana-Center) je stal 1,5 milijarde dinarjev! S tem denarjem pa se da kupiti približno 15 avtomobilov...

Ves prispevek J. T. je grajen na tem strahotnem strošku za tisk, na teh velikih denarjih, ki jih pa v res-nici ni. Stroški tiskanja Dogovo-rov so bili res 1,5 milijarde, vendar starih dinarjev, torej 15 milijonov dinarjev in nič avtomobilov. Člo-vek se zmoti, bi rekli, vendar pri tej hiši se glede občinskih glasil

tako radi zmotijo, da jim tega ne moremo več verjeti.

Tiskanje junijske št. Naše skup-nosti v nakladi 25.698 izvodov je stalo 18 milijonov dinarjev, julij-ska številka pa je stala že 28 milijo-nov dinarjev. Januarska številka pa na primer samo 8 milijonov za 1000 izvodov večjo naklado.

Našim bralcem sem od tej »po-moti« v ND dolžan povedati, da o našem občinskem glasilu veliko razmišljamo že vseh trideset let izhajanja, saj se nam nista nikoli cedila med in mleko. Prav ta čas v več krajevnih skupnostih opravljamo anketo o bralnosti, distribuciji in vsebinski zasnovi Naše skupnosti. Pripravljamo pa še druge racionalnosti in tudi obravnavo na seji občinske kon-ference SZDL.

SLAVKO GERLICA

● 30 LET IZHAJANJA NAŠE SKUPNOSTI

Pred tridesetimi leti kupili počitniški dom za otroke

Ko v tem jubilejnem letu br-skamo po starih številkah prvih letnikov Naše skupnosti, naj-demo v njih izjemno zanimive zapise. V njih je z besedo in fotografijo odslikana vsa pre-teklkost povojne graditve. Prizade-vanja organizacij, organov in po-sameznikov, da bi se kot občina čim hitreje razvili in v njej ter Ljubljani čim bogatejše živeli.

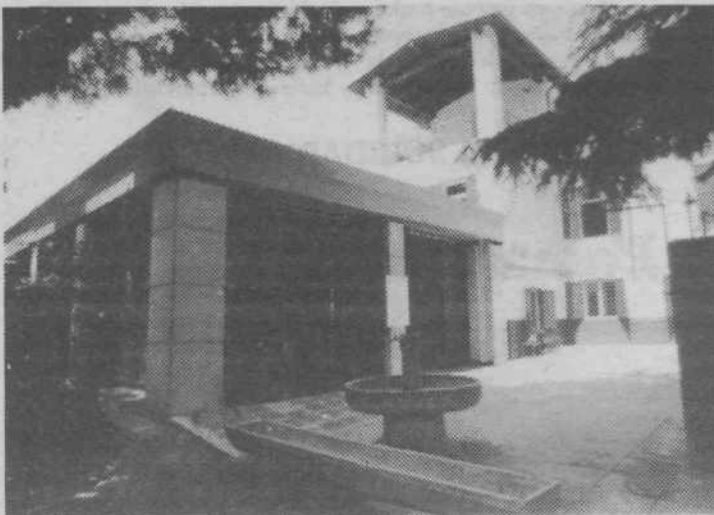
Med vrednotami, ki so tako kot Naša skupnost nastale pred 30 leti, je tudi današnji ugledni počit-niški dom za otroke v Zambratiji.

Tri desetletja nazaj smo bili mnogo revnejši, kot smo danes, pa vendar, skrb za otroke in mladino je bila tedaj v središču pozornosti. Otroci ob občine Moste (še brez Polja) so do tedaj letovali vsako leto drugje, kar je povzročalo obilo organizacijskih težav. Dolgoletna

želja, da bi imeli svoj počitniški dom ob morju, se je uresničila leta 1959, ko je moščanski občinski ljudski odbor kupil v Zambratiji stavbo, ki jo je preuredil v počitni-ški dom za otroke. Ta je odslej stalna počitniška postojanka za vse otroke naše, od leta 1961 zdru-žene, občine Lj. Moste-Polje.

Preureditev doma je terjala še veliko denarja in tudi prihodni rok društva prijateljev mladine in tudi drugih občinskih delavcev. Vsega ni bilo mogoče preurediti že prvo leto, zato je bilo postopno in če danes pogledamo vseh teh trideset let, lahko kar zaključimo, da se je dom preurejal vseh 30 let in je šele letos popoln, funkcionalen in do-končan.

No, kot smo rekli, občinski ljudski odbor Moste je stavbo ku-pil leta 1959, leta 1960 je od 17.

Z graditvijo nove jedilnice, na prostoru stare – provizorične in letošnji sezoni, je počitniški dom ne le ogromno pridobil glede kvalitete bivanja otrok, temveč je dobil tudi svojo dokončno in dokaj sodobno podobo. Jedilnica je del arhitekta Gabrijelčiča in delavcev Gradisa, TOZD Koper. (Foto: S. G.)

MISEL:

Če bi v naši občini imeli dve občinski glasili, pa za obe pre-malo denarja, bi verjetno imeli vsaj toliko modrosti, da bi uki-nili eno od občinskih in ne krajevna glasila.

junijska do 8. septembra že leto-valo 344 otrok, starih od sedem do 15 let. Bile so štiri izmene po 21 dni. Tokrat toliko o tej veliki pri-dobitvi za občino izpred tridesetih let. Prihodnjic pa bomo zapisali o sedanjih celovitih podobi počitniškega doma v Zambratiji in seveda o letošnji sezoni.

S. G.